

EDITORIÁL

Druhé tohtoročné číslo časopisu *Musicologica Slovaca* nepatrí k dôsledne monograficky profilovaným vydaniám. Príspevky, ktoré prináša, však predsa len konvergujú k určitému okruhu tém, vzájomne previazaných na spoločnej platforme. Je to problematika etnickej, kultúrnej, regionálnej a národnej identity, tak ako sa odráža v hudbe a hudobnej kultúre určitého spoločenstva. Zároveň poukazuje na to, ako dochádza k dialógu aj konfrontácii týchto identít tak, že výsledkom sú paralelne prebiehajúce procesy integrácie alebo diferenciacie vyjadrené prostredníctvom hudby. Hudba, často v spojení s jazykom, poskytuje špecifické formy komunikácie a expresie, ktoré majú svoje miesto pri utváraní, ale aj vrstvení či prelínaní týchto identít. Jednotlivé príspevky sledujú uvedené procesy na vybraných príkladoch. Súčasne naznačujú, aký dôležitý je v nich podiel jednotlivcov, výrazných individualít či výnimočných osobností.

Rubrika „Štúdie“ obsahuje príspevky, ktoré časovo siahujú do obdobia 19. a 20. storočia s presahom do súčasnosti. Štúdia o kompozičných úpravách slovenských ľudových piesní v spracovaní českého skladateľa pokračuje v sérii samostatných príspevkov venovaných problematike klavírných úprav slovenského hudobného folklóru 19. a začiatku 20. storočia (Eva Ferková). Uvedený príspevok zároveň konfrontuje tradičné postupy harmonickej analýzy s kvantitatívnym počítačovým spracovaním dát. Štúdia o viacetnickom repertoári v hudobnej zbierke z druhej polovice 19. storočia, ktorá vznikla a používala sa u dolnozemskejších Slovákov v Srbsku, vyzdvihuje význam jazyka v tradičnom speve – jednak vo viacetnickom prostredí Vojvodiny, jednak v procesoch národného obrodu, ktoré prebiehali v strednej Európe a na Balkáne (Kristina Lomen). Štúdia k dejinám zborového spevu na Spiši v 19. storočí so zásadným vplyvom osobnosti Friedricha Wilhelma Wagnera na jeho rozvoj ilustruje prieniky regionálnej a národnej identity v tomto hudobno-literárnom žánri (Janka Petőczová). Príspevok prehľadového typu sa venuje dejinám ukrajinskej národnej hudby od 19. storočia po súčasnosť. Na vybraných skladateľoch a kompozíciách zborovej, klavírnej, symfonickej a opernej hudby približuje formovanie národného štýlu v hudbe v kontexte umeleckých prúdov európskej komponovanej hudby (Yuliia Kravets).

Rubrika „Materiály“ pokračuje v systematickom zverejňovaní čiastkových výsledkov z rekonštrukcie rukopisnej zbierky slovenských ľudových piesní českého zberateľa Karola Plicku. Tentoraz prináša súhrnný pohľad na nositeľov piesňovej tradície v regióne Záhoria, kde Plicka spolupracoval s takmer stovkou spevákov (Miriam Timková, Hana Urbancová). Ide o reprezentatívny súbor, ktorý zahŕňa široké spektrum interpretov od bežných spevákov až po pozoruhodné a výnimočné spevácke osobnosti,

ktoré boli nositeľmi ozdobného štýlu spevu v tomto regióne. Príspevok materiálového typu aktuálne sprevádza publikovanie monografie o najvýznamnejšej z týchto spevác-kych individualít – o výnimočnej speváčke Eve Studeničovej z Moravského Svätého Jána.

Hana Urbancová